

آپنه نوزادی

بیمارستان امام خمینی (ره) شهریار

واحد آموزش سلامت

بازنگری: اردیبهشت ۱۴۰۵

منبع: کتاب نلسون

پزشک نایب کننده: خانم دکتر مظلومی متخصص اطفال و نوزادان

آدرس سایت بیمارستان: hospekshsh.iums.ac.ir

جهت دسترسی به مطالب آموزشی بیشتر اسکن نموده و وارد فایل گروه

آموزشی از طریق آدرس سایت گردید

آپنه نوزادی چیست؟

آپنه به قطع تنفس بیشتر از ۲۰ ثانیه گفته می شود. گرچه در همه سنین وجود دارد اما در نوزادان نارس با سن حاملگی کمتر از ۳۶ هفته بیشترین شیوع را دارد. این وضعیت ممکن است از ۲ روزگی نوزاد شروع شود و تا ۲ تا ۳ ماه بعد از تولد ادامه یابد.

هرچه نوزاد سن حاملگی و وزن کمتری داشته باشد میزان بروز قطع تنفس در نوزاد افزایش می یابد.

علائم آپنه به صورت تکرار دوره های قطع تنفسی به مدت بیشتر از ۲۰ ثانیه، کبود شدن نوزاد، کاهش شدید ضربان قلب می باشد.

چه زمانی آپنه نوزادان نارس بهبود می یابد؟

در اکثر نوزادان نارس دوره های قطع تنفس با سن ۳۷ هفتهگی اصلاح شده و بهبود می یابد و در موارد زیادی ممکن است تا هفته ۴۴ (تعداد هفته هنگام تولد به اضافه تعداد هفته بعد از تولد) ادامه یابد. در نوزادان نارس امکان دارد که قطع تنفسی تداوم بیشتری داشته باشد.

علل آپنه در نوزادان چیست؟

قطع تنفسی نوزاد معمولاً علامت یک بیماری زمینه ای است که نیاز به ارزیابی فوری دارد که باید در بیمارستان انجام شود.

علل ایجاد قطع تنفس شامل:

۱. عدم تکمیل سیستم عصبی
۲. کاهش اکسیژن رسانی به مغز
۳. اختلالات متابولیکی مانند: کاهش قندخون - کاهش کلسیم - کاهش یا افزایش سدیم خون
۴. خونریزی داخل مغزی که بیشتر در نوزادان نارس شایع است
۵. عفونت ها مانند مننژیت - عفونت خون
۶. مشکلات قلبی
۷. مشکلات گوارشی نظیر برگشت شیر از معده شیرخوار به مری (ریفلاکس معده به مری)
۸. کم خونی
۹. مصرف دارو توسط مادر
۱۰. قرار گرفتن نوزاد در وضعیت نامناسب (خیلی خمیده) چون باعث بسته شدن راه تنفسی نوزاد می شود. (گردن نوزاد در حالت flex باشد).
۱۱. بسته شدن راه تنفسی نوزاد بوسیله ترشحات کف آلود دهان یا استفراغ

چگونه پزشک علت آپنه را تشخیص می دهد؟

قطع تنفسی نوزاد همانطور که گفته شد علامت یک بیماری زمینه ای است که نیاز به ارزیابی فوری دارد که باید در بیمارستان انجام شود. ارزیابی شامل: (۱) گرفتن شرح حال دقیق (۲) معاینه کامل (۳) انجام آزمایش خون مانند: قند ، کلسیم ، سدیم (۴) اندازه گیری سطح اکسیژن در خون (۵) انجام آزمایشات تکمیلی مانند سونوگرافی مغز - سی تی اسکن مغز جهت ارزیابی خونریزی های مغزی (۶) انجام رادیوگرافی جهت کنترل مشکلات تنفسی(عفونت ریوی) ، مشکلات قلبی یا دستگاه گوارش.

درمان آپنه نوزادی چیست؟

**** نوزادی که نارس است و سابقه آپنه دارد بهتر است تا سن ۴۴ هفتهگی پس از تولد اصلاح شود و تحت درمان با داروهای متیل گزانتین ها (تنوفیلین یا کافیین) به صورت خوراکی و طبق دستور پزشک دریافت نماید.**

**** وقتی قطع تنفسی در نوزاد ایجاد می شود تحریک نوزاد از طریق ماساژ پوست و لمس آرام پشت نوزاد، می تواند در برگشت تنفسی نوزاد موثر باشد اگر تنفس شروع نشد و نوزاد رنگ پریده یا تیره باشد پرستار از اکسیژن به تنهایی یا دستگاه تنفس دستی برای شروع مجدد تنفس استفاده می کند .**

اقدامات اضافه تر، دارو درمانی و اقدامات تشخیصی بیشتر برای سایر دلایل آپنه مانند عفونت و ... با دستور پزشک انجام می شود.

قطع تنفس در نوزاد یک فوریت پزشکی است که به سرعت در جهت درمان آن باید اقدام شود:

۱. نوزاد باید در بخش ویژه نوزادان بستری شود.

۲. تنفس و ضربان قلب نوزاد کنترل شود.

۳. اقدامات درمان اختصاصی مانند: باز نگه داشتن راه هوایی - دادن اکسیژن - تخلیه ترشحات - تهویه مناسب - قطع تغذیه دهانی و نمونه گیری خون - دارو درمانی انجام می شود. در صورت کم خونی، نوزاد طبق دستور پزشک خون دریافت می کند.

انجام اقدامات زیر می تواند مانع از بروز آپنه در نوزاد شود:

- تغذیه آهسته نوزاد از طریق دهان و گرفتن آروغ نوزاد برای تخلیه هوای معده بعد از هر بار تغذیه بخصوص با افزایش حجم شیر

- دادن داروهای خوراکی به نوزاد به آهستگی و در زمانی که معده نوزاد خالی است (قبل از وعده شیر)

- حفظ وضعیت صحیح سر و گردن
- ممانعت از خم شدن بیش از حد سر
نوزاد به جلو یا عقب در زمان خواب و بیداری
- پوشش مناسب نوزاد و تنظیم دمای اتاق (سرما یا گرمای غیر طبیعی) خطر آپنه را افزایش می دهد.